

Obrazy života v Plzni ze Skleněného salónu Čeňka Hrbka

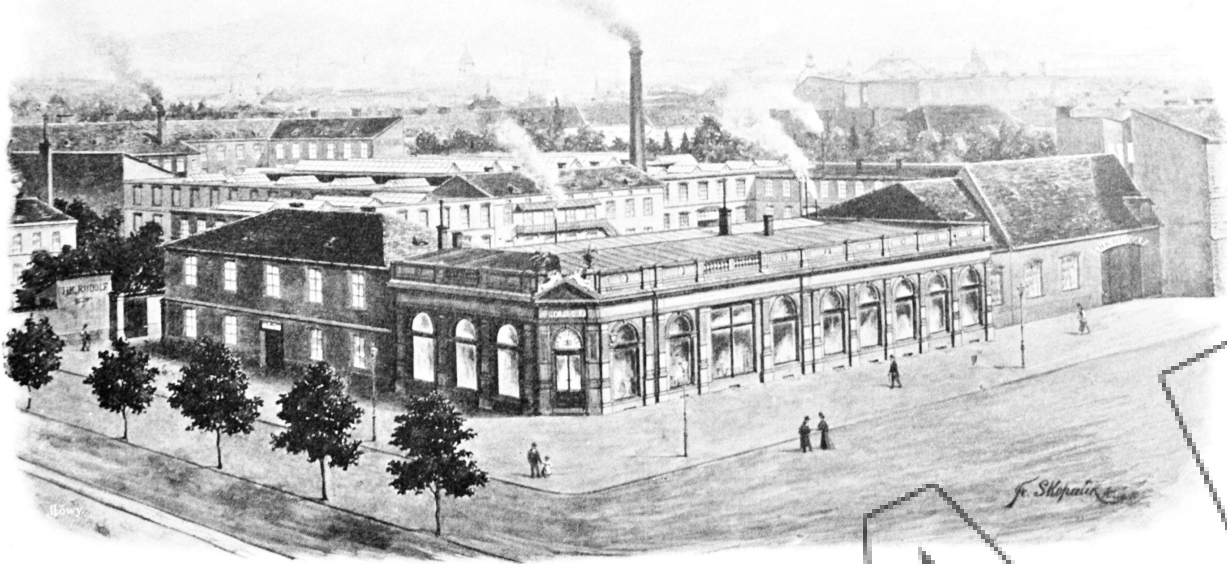
Na Pražském předměstí č. 11 naproti Novému zvonu nachází se slavný Skleněný salon fotografa Hrbka. Je nejznámějším fotografem v Plzni, který se zálibou fotografuje také plzeňské pamětihodnosti i stavební rozmach a život města. V podrobné dokumentaci proměn Plzně se jeví jako významný pokračovatel Josefa Böttingera. V portrétní práci vynalézavě uplatňuje magnésiové světlo, čímž předešel mnohé své současníky.

◀ Josef Böttinger s chotí
Hrbkův fotoateliér ▶



Slavný letoun Bohemia B-5 aneb z klempíře aviatikem

V hangáru sdružení Bohemia v Plzni-Borech spojil své síly plzeňský spolek Bohemia a český letecký průkopník a konstruktér Ing. Oldřich Haller. Výsledkem jejich spolupráce je jednomotorový dvojpláštný cvičný letoun Bohemia B-5. Potřebné díly na trup letounu vyrobila plzeňská továrna J. K. Rudolfa. Stroj letem nad Plzní vítal císaře Františka Josefa II., který sem přijel otevřít nové uměleckoprůmyslové museum. Letoun se však při návratu na letiště Bory zřítil. Nyní je letadlo opraveno a umístěno na letišti Praha-Kbely. V Praze je letoun používán pro shoz reklamních materiálů a k pořádání komerčních vyhlídkových letů. Za okruh nad letištěm Kbely zaplatí zájemci 80 až 100 korun, let nad Prahou stojí 250 až 300 korun.



Rudolfova továrna na Ferdinandově třídě

Kdo vydláždil Plzeň?

Pojem „plzeňská deska“ se již dávno ujal i mimo město Plzeň. Možná proto, že zatímco jinde kamenné desky většinou představovaly nej kvalitnější povrchy, například na nádvořích zámků a u význačných budov, v Plzni se díky zásobám kvalitní modré žuly na Štěnovicku dláždí kamennými deskami i méně významné komunikace. Novinkou jsou obrubníky tvořící

přechod mezi vozovkou a chodníkem, které pomalu nahrazují staré neobroubené cesty. Pozůstatkem starých ulic jsou odrazníkové kameny, které již od středověku sloužily k ochraně nároží domů před koly povozů. I v Plzni je ještě leckde můžete nalézt. Proslulou kamenickou firmou, jež se významně podílela na dláždění Plzně, ješ firmá dvorského mistra

kamenického Jana Cingroše. V jeho podniku za plzeňským nádražím může si každý zákazník vybrat ze vzorníku, který tvoří dlažbu na dvoře kamenictví. Ještě lepší reklamou na práci kamenického mistra je však jistě podstavec z Cingrošovy žuly nesoucí sochu Marie Terezie ve Vídni.



Zaměstnanci firmy Cingroš nastoupení k slavnostnímu uvítání císaře Františka Josefa I.

Muzejní akademie 3. Většina textů je převzata z knihy Ladislava Šilovského Slavné plzeňské firmy a podnikatelé, Starý most, 2019. Fotografie pocházejí z archivu Západočeského muzea v Plzni. Texty upravila: Denisa Brejchová. Odborná korektura: Tomáš Bernhardt. Grafická úprava: Eva Bartošová.



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



Číslo 8.

V Plzni, dne 30. února 1899.

Ročník XXXIII.

Slovnítná firma stavební Müller&Kapsa zahájila svoji činnost

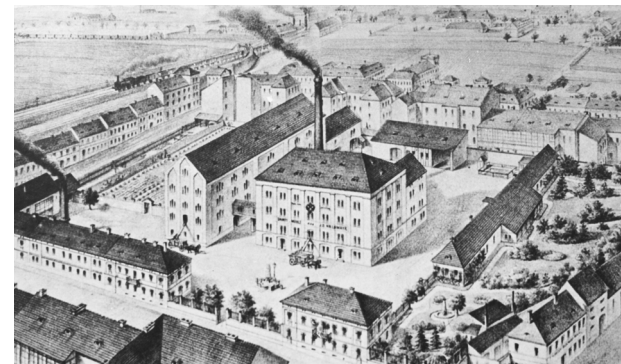
S radostí oznamujeme všemu obyvatelstvu plzeňskému, že LP 1890 byla založena nová firma nazývající se „Úředně autorizovaní stavební inženýři Müller&Kapsa, podnikatelství staveb v Plzni a okolí“. Po bohatých zahraničních zkušenostech rozhodli se oba inženýři zvolit si za svoje sídlo právě město Plzeň. Proslychá se, že si tuto firmu zvolil ke spolupráci i známý plzeňský podnikatel Emil Škoda a svěčil jim výstavbu svých továren i stavbu dělnické kolonie na Karlově. Existují rovněž plány na vybudování Českého plzeňského pivovaru Světovar – největší železobetonové stavby Rakousko-Uherska. Držme Plzni palce, ať se dílo podaří.



Dva různé pohledy na Císařský most přes Radbuzu.

Pozvánka na tradiční Hýrův ples

Majitel prvního parního mlýna v Plzni pan František Hýra, nositel rytířského kříže krále saského řádu Albrechtova od Veličenstva saského krále Jana uděleného si Vás dovoluje pozvat na tradiční ples, jenž patří k tomu nejlepšímu, co v Plzni na poli kulturním jest prezentováno. K chvále pana Hýry se sluší připomenouti, že daroval do opraveného divadla překrásný veliký lustr s veškerým provozním zabezpečením, aby bylo lépe viděti na hry české.



Hýrův moderní mlýn od Josefa Böttingera

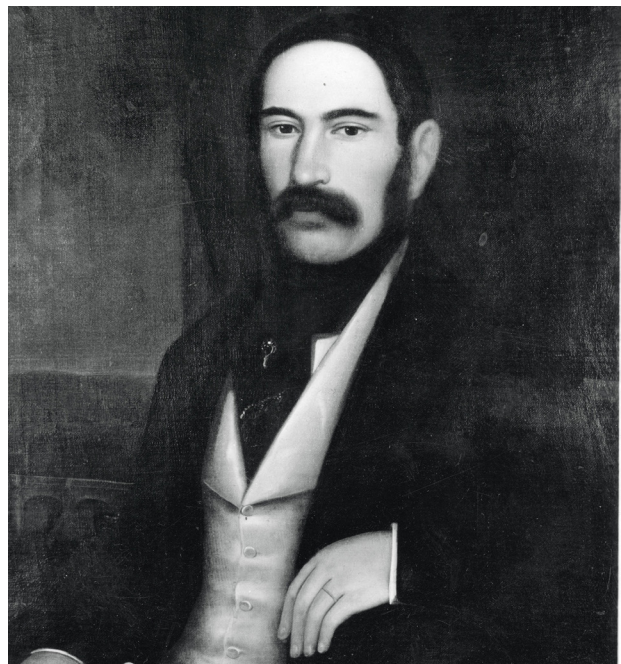
Odkud se vzala řízná chuť plzeňského piva?

Královskému městu Plzeň byla od jeho založení v roce 1295 českým králem Václavem II. udělena řada práv a výsad. K nejdůležitějším z nich patřilo i právo ke sladování, vaření a k výčepu piva, které získaly některé plzeňské domy, jejichž množství se postupně ustálilo na počtu 250. Ale s chutí tohoto moku nebyli pijáci stále spokojeni. Plzeňští měšťané začali tedy hledati někoho, kdo by uměl mysleti moderně a kdo by dokázal postavit úplně nový pivovar. Los padl na mladého stavitele Martina Stelzera. Ten, vědom si důležitosti úkolu jemu svěřeného, vydal se na studijní cestu do Bavorska, aby se tu seznámil s moderními technologiemi výroby piva. I stalo se, že tu potkal legendárního bavorského sládku Josefa Grolla. Oba pánové se prý vsadili, že pokud pan Stelzer dokáže postavit v Plzni moderní pivovar, pan Groll tu uvaří své proslulé bavorské pivo. Oba svoje slovo



Německé divadlo

dožržel. Prémiová várka piva v novém pivovaru v Plzni byla uvařena 5. října 1842. Podařilo se nám zjistiti, že Josef Groll prý ve svém technologickém postupu záměrně udělal změnu, aniž by dopředu znal její výsledek. Kvůli dřívějším neshodám s měšťany pivo trochu pokazil. Vznikl ale ležák z českých surovin a měkké plzeňské vody, který všem ihned zachutnal. I našemu císaři pánu Františku Josefovi I. Jak zajásali pijáci, když seznali, jakou říznou, znamenitou chuť, při pivě dosud nepoznanou, honosí se tento domácí výrobek.



Martin Stelzer

Rudolf Štech a Mikoláš Aleš – známý stavitel a slavný malíř

Malíř Mikoláš Aleš a stavitel Rudolf Štech se nesmazatelně zapsali do architektonické podoby Plzně. Nejvýraznější stavbou firmy Štech je židovská synagoga na Klatovské třídě (největší v České republice, druhá největší v Evropě – po budapeštské – a třetí největší na světě po jeruzalémské a budapeštské). Štechovy fasády, které ozdobil Mikoláš Aleš svými freskami, tvoří unikátní galerii pod širým nebem.

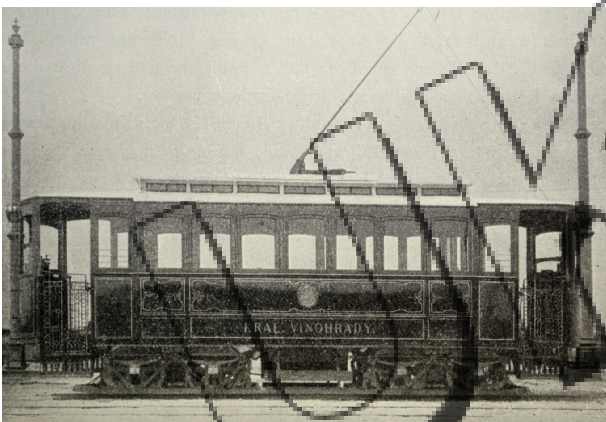
Rudolf Štech a Mikoláš Aleš ►
Plzeňská synagoga ►►

František Křižík rozzářil První všeobecnou výstavu v Praze!

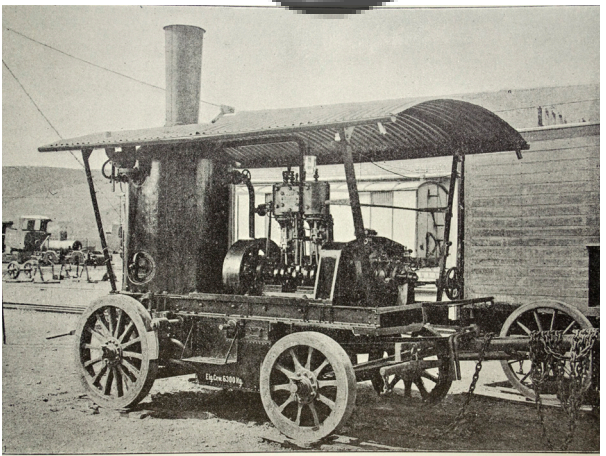
Hlásný roh zaduněl. Rychle všichni k fontáně. Už naposledy pan Křižík její krásou a kouzlem nás vzruší... Tisíce a tisíce světélkujících krupěj se vznáší do výše v pěkných obloucích a my zase před žhavým tryskem ozářené vody stojíme s týmž zápallem jako při prvním pokusu fontány a voláme a voláme: Sláva Křižíkovi!! Srdce překypuje, mozek v nadšení se chvěje, což by se také nezpívalo! A při stálém prozpěvování slyšeli jsme mezi jinými také opětovné provolávání slávy Křižíkovi. Nezapomenutelný zážitek zůstal v paměti všech, kteří se večer co večer namačkali kolem fontány. Na závěr zpívalo se hromadně v magickém prostředí „Kde domov můj“.



Depo pro tramvaje v Cukrovarnické ulici



Křižíkova tramvaj



Lokomobila na elektrický pohon

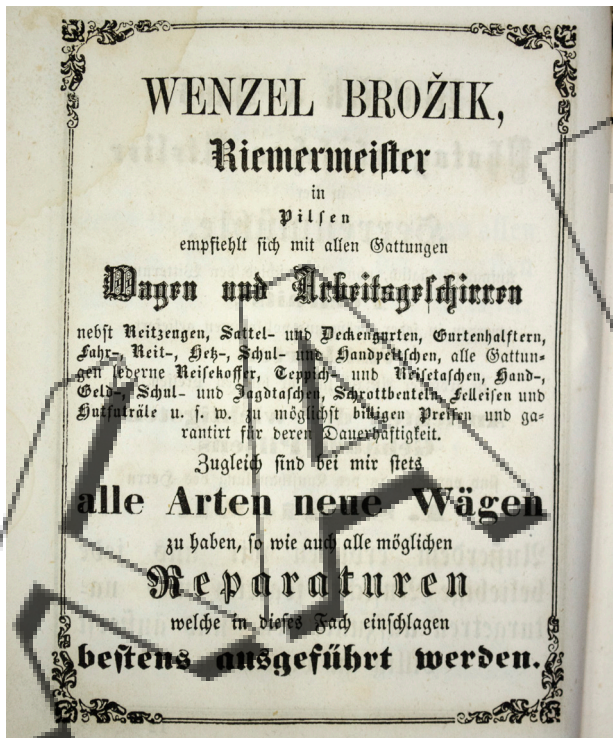


Když kočár, tak jedině od Brožíka

Mezi Čechy našli byste mnoho skvělých vlastenců, filosofů, spisovatelů i podnikatelů. Také Václav Brožík se díky svému umu a vynálezavosti řadí ku slavným plzeňským podnikatelským rodům. Nejprve vyráběl jen postroje, brzy však začal vyrábět celé kočáry, které se staly dopravním hitem. Firma Brožíkova rychle se rozrůstala a brzy se přesunula do nového sídla na Nádražní třídu. Nyní z plzeňské firmy Brožíků putují kočáry do Francie, Německa, Anglie, Ruska, Turecka, Egypta, Tuniska či Indie. Královské dvory považují za čest vlastnit kočár vyrobený v Plzni. Vozy vynikají pevností, spolehlivostí a pohodlnou jízdou, a to díky zavěšení korby na řeme-



Václav Brožík (syn) s rodinou na výletě



Reklama na Brožíkova auta



Khüryho kachlová kamna

Khüryho kachlová kamna do celého světa!

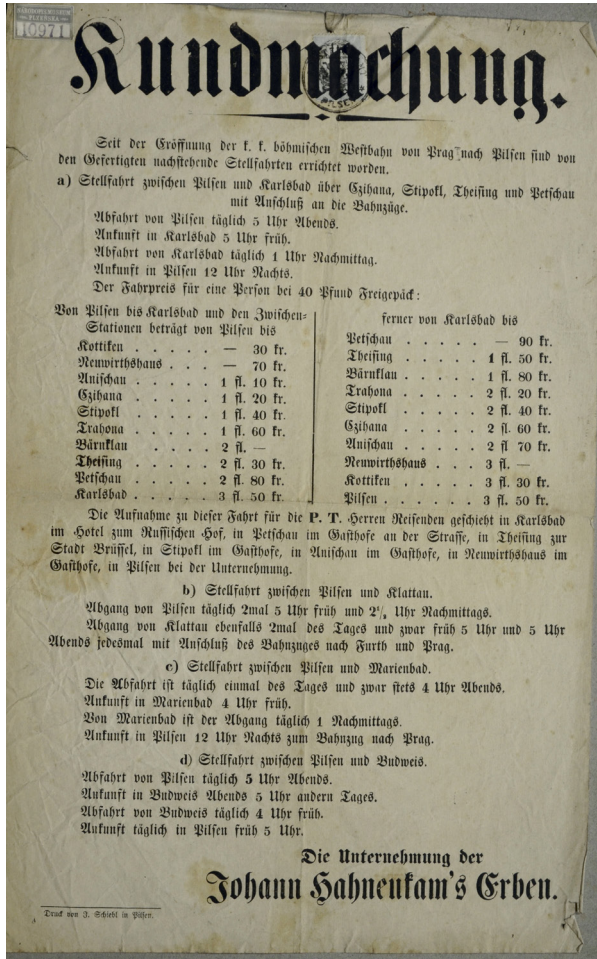
Plzeňský „hlíntvárnický“ podnik Tomáše Khüryho povýšil řemeslo na umění. Hrnčířský mistr Khüry odstartoval svoji kariéru roku 1850, kdy dostal zakázku na stavbu velikých kachlových kamen do síně plzeňského krajského soudu. Skvěle odvedená práce mu v Plzni vynesla velkou slávu. Zakázky se jen hrnou a ruční výroba už nestačí. Proto se pan Khüry, využívaje svých bohatých zahraničních zkušeností, rozhodl vybudovat na Pražském předměstí vlastní moderní továrnu. Do výroby zavádí i absolutní novinku – parní stroj. Nyní továrna pana Khüryho vyrábí nejen kachlová kamna, ale také různé ozdoby k obkládání zahradních záhonů či prvky na výzdobu domů. Panu Khürymu se podařilo plíši a vytrvalostí vyniknout nad jiné řemeslníky a zaoptil plzeňským kamnům odbyt do ciziny. Přispěla k tomu v první řadě dobře plavená hlína, účelně zařízené pece, jejichž odcházející teplo nabývá použití ještě v sušárnách, a péče, kterou věnuje polevě a vnější výzdobě kamen.

Moderní cestování s firmou Hahnenkamm

Jste již unaveni z věčných cest pěšky či na koni? Firma Hahnenkamm má pro vás řešení. Její žluté moderní autobusy poháněné benzinovým motorem vám zajistí pohodlnou cestu kamkoliv po Evropě. Račte si vybrati z našeho jízdního řádu spoj, který bude vašim potřebám nevíce vyhovovati, zarezervujte si svoji jízdenku předem v sídle firmy v domě U Zlatého lva v Říšské ulici. Naše firma vám rovněž doporučí, kde se po cestě dobře najísti, který zájezdní hostinec má dobře vychlazené nápoje a které z okovaných beden k uschování vašich ceností osvědčily se nám nevíce.



Obsluha dostavníku

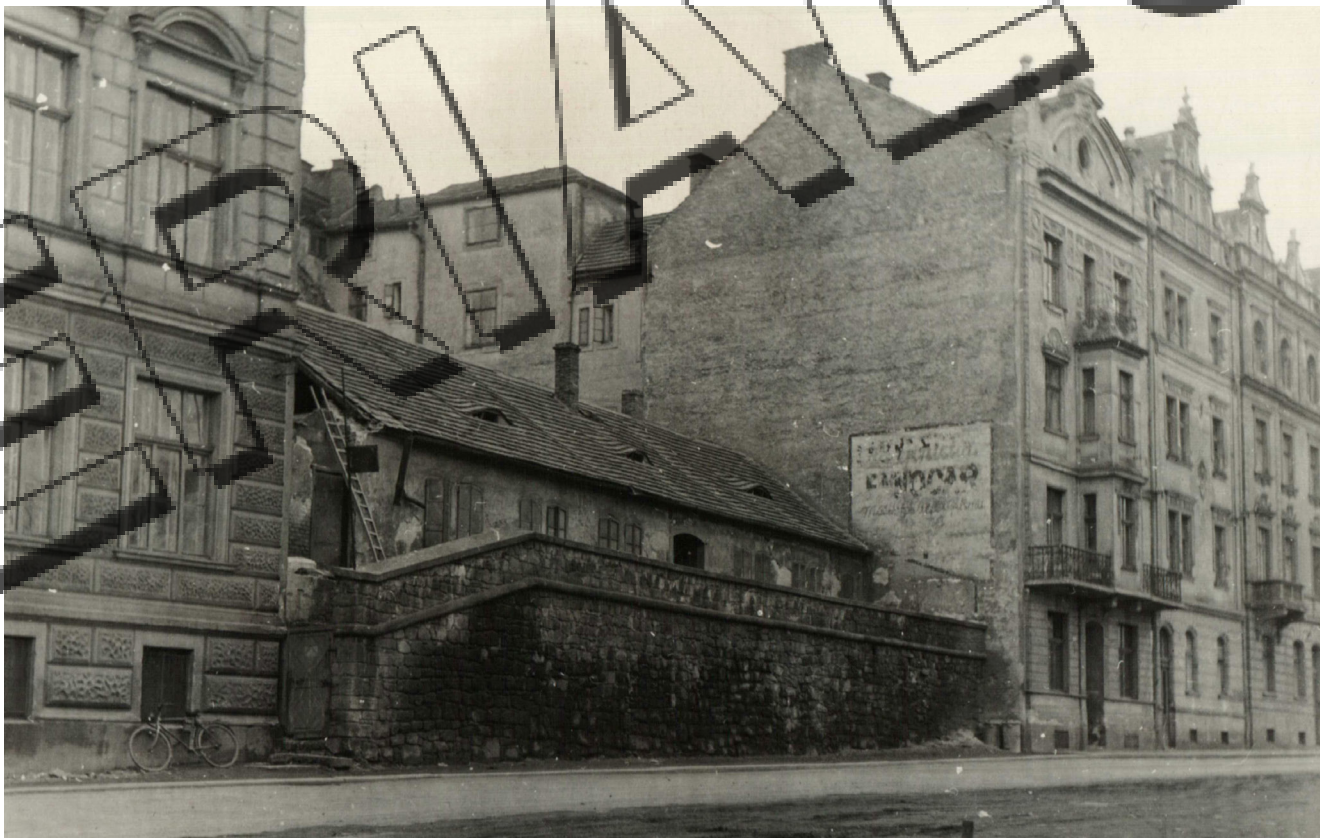


Vyhláška firmy – nové jízdy a lepší časy pro zákazníky

Sláva mistrů zvonařů dolétla až do Londýna!

Slavný zvonařský rod Pernerů žije v Plzni již více než dvě stě let. V dílně rodu Pernerů se odlévají zvony pro kostely, katedrály i chrámy v celé říši. Před sto lety po zrušení špitálu a hřbitova u Máří Magdalény za vlády císaře Josefa II. koupila rodina Pernerů celý pozemek a postavila tu dům nazvaný U Zlatého zvonu. Od té doby tu rodina sídlí a pracuje. Když 6. února 1835 zapálil věž katedrály sv. Bartoloměje blesk, Václav Perner nejen pomáhal při odklizení trosk, ale také odlihl pět nových zvonů včetně hlavního zvonu Bartoloměj. Jeho pověst se rozšířila do celé Evropy

a dolétla až k uším samotné anglické královny Viktorie I. Tu zpráva o požáru v Plzni a práci plzeňského zvonaře velice zaujala, neboť i v Londýně při velkém požáru shořela slavná katedrála svatého Pavla (St. Pauls Cathedral). Vybudování nového chrámu byl pověřen Sir Christopher Wren. A poradil si skvěle. Jeho katedrála stala se chloubou Londýna. Nevěděl strady jen se zvony. Proto královna Viktorie doporučila objednat nové zvony u Václava Perneru. Ten zakázku přijal a zvony osobně předal do rukou královny.



Pernerova zvonařská dílna

Hostince jako centra vlastenectví?

Hostince jsou jako místa setkávání důležitá odjakživa, ale jejich role při vzniku a rozvoji českého spolkového, kulturního a politického života je zcela neopomenutelná. Proč? Protože založení skutečného spolku není v dnešní době jednoduchou záležitostí. Snahy o něco takového jsou totiž přímo podezřelé. Veřejně přístupné hostinské místnosti jsou tedy ideálním prostorem, kde se lidé mohou volně potkávat, diskutovat o různých otázkách, číst noviny a časopisy, domlouvat společné obchody nebo třeba ochotnické divadlo a mezi tím vším se uvolněně bavít a žertovat. V Plzni je možné najít jedno z takových míst v hostinci U Bílé růže, hned vedle radnice. Chodívá sem například profesor gymnázia Smetana, purkmistr Pecháček či obchodník Ignác Schiebl. Kdo by je neznal. Zastavme se u poslední jmenovaného. Schiebl má v Plzni své papírnictví, nedávno převzal také tiskárnu a vydává český vlastenecký list Pilsner Bote. Řadu let stojí v čele plzeňské Obchodní a živnostenské komory, přispívá do listů Karla Havlíčka Borovského, je intendantem divadla a podporuje herce, mj. i našeho milovaného Tyla. Nedávno Schiebl zachránil část městského archivu, který měl být prodán do starého papíru. Ignác Schiebl jest úspěšným, avšak rozvážným podnikatelem, ctitelem umění, literárně činným spoluvůdcem plzeňského kulturního i společenského života



Tiskařský závod Ignáce Schiebela



Ignác Schiebl ►